

HET GEBRUIK VAN STEEKLAKENS BOVENOP EEN GLIJZEIL

Decubitus en til- en transferhandelingen

© LOCOmotion/Auke Herrema

In het vorige *Gezond & Zeker Magazine* stond een artikel over het verband tussen decubitus en til- en transferhandelingen. De waarschuwing was dat er sneller dan we dachten risico's voor de cliënt ontstaan. Het artikel heeft veel reacties opgeroepen, waaronder vragen over het gebruik van steeklakens bovenop een glijzeil. We proberen daar een antwoord op te geven.

Zoals al in het artikel vermeld stond, is er nog veel onderzoek nodig. Dat levert nieuwe inzichten op, maar het betekent ook dat het laatste woord er nog niet over is gezegd. Wat wel zeker is, is dat we op een andere manier naar til- en transferhandelingen moeten kijken, zeker bij cliënten met een kwetsbare huid.

Voor de fysieke belasting van de zorgverlener kan het gebruik van een steeklaken bovenop een dubbelzijdig glijzeil verstandig zijn. Daarbij zijn dubbelzijdige glijzeilen wel sterk aan te bevelen. Je kunt namelijk

in een betere houding gaan staan, je lichaamsgewicht beter gebruiken, je maakt optimaal gebruik van de gelijkwaliteit en je kunt het laken prettiger vastpakken dan bij veel enkele glijlakens mogelijk is.

Kijk je vanuit cliëntperspectief, dan ligt de zaak anders. De cliënt ligt op het laken en door aan het laken te trekken, zal ook de cliënt meekomen. Maar dat gebeurt niet direct. Als je aan het laken trekt, zal eerst de speling in de huid van de cliënt opgeno-

**GEZOND
& ZEKER**

men worden. Pas, als die spanning maximaal is, gaat de volgende laag mee. En zo steeds een laagje meer tot de hele cliënt meekomt. Je trekt dus, heel lomp gezegd, de cliënt als het ware aan zijn huid van zijn plek af. Bij jonge, gezonde mensen is dat

» Decubitus: dat kan en moet beter

niet zo'n probleem. Bij kwetsbare ouderen, met een veel dunnere en kwetsbaarder huid, minder onderhuids vet, een slechte doorbloeding en vochthuishouding en minder spierweefsel is dit een onderschat risico!

Bij mensen met overgewicht kun je de schade onder de huid soms een poosje later zelfs duidelijk zien. De krachten die in het lichaam optreden, zijn bij hen immers net wat groter. Bijgaande foto is van zo'n situatie en is beschikbaar gesteld door de persoon zelf, zodat wij ervan kunnen leren. Laten we dat vooral doen! Bedenk dat dit dus ook bij lichtere mensen kan gebeuren. De pijn die

iemand kan aangeven tijdens een transfer, kan door zo'n weefselbeschadiging veroorzaakt worden. Lang niet altijd zal je dat zo goed kunnen zien als op de foto: het zit soms diep in het lichaam of wordt pas veel later zichtbaar in de vorm van een blauwe plek.

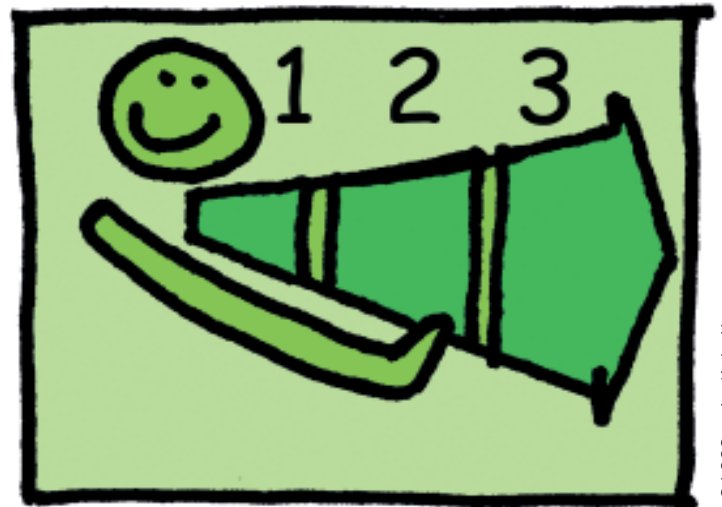
Terug naar onze vraagstelling. Een trekhandeling aan het steeklaken is dus ook bovenop dubbele glijzeilen niet zonder risico voor de cliënt. Het lastige is dat dat ook geldt als je géén steeklaken zou gebruiken, maar bijvoorbeeld aan de bovenste laag van het glijzeil trekt. Momenteel wordt er daarom hard gewerkt aan het herontwerpen van een aantal til- en transfertechnieken. Onlangs werd een eerste workshop over dit thema gehouden met onder andere dr. Lisette Schoonhoven die specialiste is op het gebied van decubitus. In het vorige magazine hebben we je een aantal tips gegeven om de risico's voor de cliënt te verkleinen, of je nu met of zonder steeklaken werkt. Doe er je voordeel mee en voorkom schade bij je cliënt. Een voorbeeld is de manier waarop je de kracht opbouwt: heel rustig werken voorkomt piekkrachten. Dat is niet alleen beter voor jezelf, maar ook de kans op scheurtjes in het lichaams-

© Zwaartepunt/Obesitas Vereniging

weefsel van de cliënt wordt kleiner. Daarmee ben je er zeker nog niet. Er zijn nog veel meer aspecten waar je rekening mee moet houden: raadpleeg het vorige artikel, dat je ook kunt vinden in ons archief op www.gezondenzeker.nl.

Samengevat kan het voor jouw gezondheid verstandig zijn om een steeklaken in combinatie met dubbelzijdige glijzeilen te gebruiken, maar voor de cliënt is dat voordeel zeker niet vanzelfsprekend. Voor de risicocliënt blijven de krachten in het lichaam erg groot en zal je op andere manieren die krachten moeten beperken. ☹

© LOCOmotion/Auke Herrema